

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Jiřím Derflem ve věci

žalobce: **M. K.**, narozený dne X
státní příslušnost Tuniská republika
v ČR potenciálně bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Vratislavem Polkou
sídlem Berní 2261/1, 400 01 Ústí nad Labem

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Hradčanské náměstí 101/5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2025, č. j. 306710-2/2024-MZV/VO,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2025, č. j. 306710-2/2024-MZV/VO, jímž žalovaný na základě žádosti žalobce o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza podle § 180e odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) shledal, že rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Tunisu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 9. 10. 2024 ve věci žádosti žalobce o udělení víza č. X je v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Důvodem neudělení krátkodobého víza bylo obcházení zákona o pobytu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

cizinců žalobcem tím, že žalobce účelově uzavřel manželství s Š. K. P., občankou České republiky, s cílem získat vízum k pobytu na území České republiky.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí je nezákonné a vzhledem k okolnostem případu rovněž nepřezkoumatelné. Nezákonnost napadeného rozhodnutí spatřoval žalobce v tom, že rozhodnutí bylo vydáno na základě zcela nedostatečně zjištěného stavu věci v rozporu s principem materiální pravdy zakotveným v § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když nebylo prokázáno podezření správního orgánu o tom, že by se jednalo o účelové manželství sledující zisk pobytového oprávnění, přičemž napadené rozhodnutí výrazně zasahuje do práva žalobce a jeho manželky na respektování soukromého života. Namítal, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem, neboť nebylo vydáno v zákonné lhůtě 14 dnů ode dne podání žádosti. Měl rovněž za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se stanoviskem veřejného ochránce práv ze dne 13. 5. 2020, č. j. KVOP-16745/2020.
3. Dále poukázal na článek 5 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice 2004/38/ES“), dle kterého je po rodinných příslušnících vyžadováno pouze vstupní vízum, a členské státy poskytnou těmto osobám všechny prostředky, aby jim usnadnily získání nezbytných víz.
4. Uvedl, že krátkodobé vízum mu nebylo uděleno, ačkoli je manželem občanky Evropské unie, neboť správní orgány dospěly k závěru, že žádost podal toliko účelově s cílem získat oprávnění k pobytu na území Evropské unie. To dovozují z toho, že neprokázal, že disponuje dostatečnými finančními prostředky, manželé popsali odlišné seznámení a před svatbou nežili ve společné domácnosti. Další rozpory ve výpovědích manželů, na něž odkázal žalovaný, jsou podle žalobce marginálního charakteru a jsou způsobeny tím, že manželé žijí odděleně, což má dopady na znalost osobního života druhého manžela a jeho soukromý život v druhé zemi. V žádném případě to však není důkazem toho, že by manželství bylo uzavřeno účelově, či že manželství je aktuálně účelové. Podotkl, že on i manželka při pohovoru popsali většinou svůj vztah totožně, prokázali znalost jeden druhého, jakož i odmítnuli účelovost jejich sňatku. Doložili, že manželka za ním pravidelně cestovala a nadále cestuje, a i pravidelnou společnou komunikaci prostřednictvím sociálních sítí, která co do obsahu odpovídá vážnému vztahu. Žalobce poznamenal, že správní orgány dovodily svůj závěr o účelovosti manželství toliko na základě toho, že je Tunisán, je mladší a existuje obava, že jedná účelově. Konstatoval, že obava správního orgánu I. stupně ani žalovaného však nepostačuje k tomu, aby byla žádost o krátkodobé vízum manžela občanky Evropské unie zamítnuta.
5. Žalobce v této souvislosti vyjádřil přesvědčení, že rozhodnutí správního orgánu je projevem libovůle. Uvedl, že si je vědom toho, že dle § 168 zákona o pobytu cizinců se na řízení dle § 180e nepoužije část druhá a třetí správního řádu, z čehož lze dovodit, že je možno na předmětné řízení aplikovat část první správního řádu, kdy rozhodnutí by mělo být mimo jiné v souladu se zásadou proporcionality. Měl za to, že rozhodnutí bylo vydáno na základě naprosto nepodložené spekulace o jeho účelovém jednání s cílem získat pobytové oprávnění a to, aniž by pro takto vážné konstatování správní orgán disponoval jakýmkoli podklady. Navíc zde leží důkazní břemeno na správním orgánu, nikoli na žalobci. Žalobce podotkl, že podle judikatury platí, že pokud není účelovost manželství prokázána dostatečně, musí

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

správní orgány vycházet z vyvratitelné domněnky, že manželství nebylo uzavřeno s úmyslem obejít zákon o pobytu cizinců a vízum cizinci udělit.

6. Ve vztahu k směrnici 2004/38/ES podotkl, že rodinnému příslušníkovi občana EU může být žádost o udělení víza zamítnuta ze zákona toliko z důvodů, že žadatel neprokázal, že se na něj směrnice č. 2004/38/ES vztahuje, nebo vnitrostátní orgány prokázaly, že žadatel o vízum představuje skutečnou, aktuální a dostatečně vážnou hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo veřejné zdraví, anebo vnitrostátní orgány prokázaly, že došlo ke zneužití nebo podvodu. V posledních dvou případech navíc nesou důkazní břemeno vnitrostátní orgány, protože musí být schopny prokázat své tvrzení. Dodal, že ze zákona a konstantní judikatury správních soudů vyplývá, že žádost o vízum je možné zamítnout pouze v případech, že zastupitelský úřad po řádném zjištění skutkového stavu „přesvědčivě doloží“ zneužití práv. Žalobce uvedl, že z rozhodnutí správních orgánů účelovost manželství vůbec nevyplývá, natož ne přesvědčivě. Ani jeden z rozporů zjištěných při pohovoru s ním a jeho manželkou nelze považovat za vážný, natož prokazující účelovost manželství. Uvedl, že žalovaný opomněl skutečnost, že s manželkou nežijí odděleně z vlastní vůle, ale v důsledku odmítnutí vydat mu vstupní vízum do České republiky. Z tohoto důvodu tak nemůže mít přehled o životě manželky v České republice tak, aby přesně věděl o všem v jejím soukromém životě. Zdůraznil, že rozpory uvedené správními orgány jsou naprosto nepodstatné a nijak neprokazují, že by vztah žalobce a jeho manželky, měl být účelový. Oba správní opomněly obsah pohovoru v oblastech, kde se existence vztahu, jeho intenzita i charakter potvrzuje, stejně tak jako obsah doložené komunikace mezi manželi prostřednictvím sociálních sítí, a skutečnost, že jej manželka již několik let navštěvuje v zemi jeho původu. Dle žalobce v daném případě platí materiálně právní princip „v pochybnostech ve prospěch“ či „*in dubio pro libertate*“, pročez měly správní orgány rozhodnout v jeho prospěch.
7. Namítal, že správní orgány rovněž pominuly dopady na rodinný a soukromý život jeho i jeho manželky. Rozhodnutí tak odporuje rovněž čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně základních práv a svobod.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost. Zdůraznil, že dokazování tzv. účelovosti manželství podléhá specifickým zásadám, které jsou shrnuty v bodu II-3.3 sdělení COM (2014) 604. Dodal, že boj proti účelovým sňatkům ve fázi podávání žádostí o víza je ze své podstaty náročnější vzhledem k tomu, že vnitrostátní orgány v daném okamžiku nemusely mít možnost pozorovat chování páru dostatečně dlouho na to, aby zjistily, zda se u nich jedná o účelový sňatek. Zastupitelské úřady v zahraničí mají specifické postavení a nemohou provádět „klasické“ dokazování, jak činí standardní správní orgán, který disponuje donucovacími prostředky a vystupuje tak ve vztahu k účastníkům řízení v jednoznačně vrchnostenském postavení. Nemohou na území cizího státu jednotlivce formálně předvolávat či nechat účastníka, resp. svědka, předvést ani používat vůči nim jakékoliv donucovací prostředky ani jimi hrozit. Rovněž nemohou formálně nikomu přikázat, aby něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco strpěl, anebo zajistit věc.
9. Žalovaný poznamenal, že řízení o udělení krátkodobého víza je komplexně upraveno vízovým kodexem. Skutkový stav případu žalobce komplexně posoudil a dospěl k závěru, že shromážděné důkazy tvoří logický řetězec skutkových okolností, jenž nevzbuzuje důvodné pochybnosti o rozhodnutí Zastupitelského úřadu Tunis. Účelovost manželství Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nevyvozoval přímo ze skutečnosti, že žalobce nedisponuje finančními prostředky ani, že pár dosud nevedl společnou domácnost. Vyhodnocení těchto aspektů provedl v rámci tzv. pozitivních kritérií. K věkovému rozdílu manželů žalovaný poznamenal, že účelovost manželství z něj nijak nevyvozoval, pouze jej zmínil v kontextu dalších indicií, zejména v souvislosti s odpovědí manželky žalobce na to, jak rodina žalobce věkový rozdíl mezi manželi přijala. Dodal, že vedení společné domácnosti nebylo prokázáno a obě správní rozhodnutí tak nemohla zasáhnout do zavedeného a rozvinutého manželského soužití.

10. Dále uvedl, že rovněž nebylo naplněno pozitivní kritérium dlouhodobosti vztahu, neboť dlouhodobost nelze měřit pouhým trváním od seznámení, ale vyžaduje i určitou intenzitu, která v daném případě rozhodně není dána. Žalovaný konstatoval, že manželství bylo uzavřeno, aniž by se partneri dostatečně znali.
11. Podle žalovaného nelze neshody ve výpovědích manželů označit za marginální. Neshodu ohledně seznámení je nutno vnímat nejen jako neshodu, ale současně i jako přímé naplnění negativního indikativního kritéria. Poznamenal, že manželé se liší i v popisu průběhu žádosti o ruku, vzájemné finanční podpory, plánů do budoucna, zajištění financování rodiny, žalobce přesně nezná všechny choroby manželky apod.
12. Žalovaný dále vyjádřil nesouhlas s tvrzením žalobce, že předložená komunikace prostřednictvím sociálních sítí svým obsahem odpovídá vážnému vztahu, neboť vzorek komunikace obsahuje emotikony, milostná vyznání a krátká sdělení, která ovšem nevyjadřují potřebu řešit skutečné problémy, které manželský život přináší. Taktéž měl za to, že mezi manželi nepochybně existuje jazyková bariéra, kdy společným komunikačním jazykem má být angličtina. Žalobce má však jen její základní znalost, která neumožňuje plnohodnotnou komunikaci. Jeho schopnost pochopit psaný text v angličtině je nízká, a i schopnost ústně a písemně se anglicky vyjádřit má nízkou úroveň.
13. Na základě uvedených důvodů bylo podle žalovaného jednoznačně prokázáno, že žalobce uzavřel manželství s paní Š. K. P. účelově a že nemá v úmyslu vést s ní rodinný život. Prostřednictvím sňatku s občankou České republiky se snaží pouze získat právo vstupu a pobytu v Evropské unii, resp. v České republice. Žalovaný dále uvedl, že se ztotožnil s názorem cizinecké policie, dle kterého je z vyjádření i postupu manželky žalobce patrné, že její zájem na společném soužití je míněn upřímně, avšak rozhodné je jednání žalobce. Obě právní rozhodnutí označil za zákonná, plně přezkoumatelná, založená na podkladech obsažených ve vízovém spisu, které tvoří dostatečný podklad pro rozhodnutí o účelovosti uzavřeného manželství.

Posouzení věci soudem

14. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný soudu nesdělili nesouhlas s tímto postupem, přičemž byli poučeni, že nevyjádří-li se do dvou týdnů od doručení výzvy, má se za to, že souhlas udělili.
15. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty třiceti dnů po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

16. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, k čemuž soud uvádí, že na rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza nelze klást nároky obsažené v § 68 odst. 3 a § 89 správního řádu, což plyne zejména z § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, jenž vylučuje aplikaci druhé a třetí části správního řádu na v něm uvedená řízení. Tato skutečnost nicméně neznamená, že by rozhodnutí nemuselo být dostatečně odůvodněno. Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Ans 5/2011-221, uvedl, že *„povinnost správního orgánu sdělit neúspěšnému žadateli důvody neudělení víza odpovídá nárokům, které jsou na postup správního orgánu kladeny v souvislosti s povinností respektu k ústavou zaručeným právům a zákazem diskriminace a libovůle při výkonu zákonem svěřené působnosti. Neúspěšný žadatel má legitimní právní zájem na tom, aby mu byly důvody neudělení víza sděleny. Toto sdělení totiž může mít zásadní význam pro jeho další úvahy o tom, zda lze shledané nedostatky odstranit před případným podáním nové žádosti o udělení víza. Citované ustanovení je navíc třeba vykládat v tom směru, že cizinci (...) musely být oznámeny nejen právní důvody neudělení víza, ale i konkrétní skutkové důvody a okolnosti, které vedly správní orgán k závěru, že je naplněn některý z důvodů pro neudělení víza (...).“* Nárok na informaci o důvodech neudělení víza se rovněž analogicky uplatní i na informaci o výsledku nového posouzení důvodů neudělení víza, protože žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza je specifickým opravným prostředkem, na jehož základě správní orgán znovu posuzuje, zda byly naplněny důvody pro neudělení víza (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2013, č. j. 9 As 92/2013-41).
18. Žalobce v žalobě bez bližšího odůvodnění namítal, že napadené rozhodnutí je vzhledem k okolnostem případu nepřezkoumatelné. Soud považuje uvedenou námitku za příliš obecnou a neurčitou, když není zřejmé, co konkrétně žalobce napadenému rozhodnutí vytýká.
19. Takováto obecná námitka nemá kvalitu žalobního bodu, neboť v žalobě je žalobce povinen vylicít, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Obdobně např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 134/2005-44, Nejvyšší správní soud konstatoval, že za žalobní body nelze považovat ani prostý výčet paragrafů správního řádu, které údajně žalovaný porušil, ani jejich parafrázi bez jakékoliv specifikace.
20. Výše zmíněnou neurčitou námitku nepřezkoumatelnosti tudíž nelze vypořádat jinak než obecným způsobem. Soud proto konstatuje, že po prostudování napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že rozhodnutí je přezkoumatelné a jeho odůvodnění je v souladu s výše citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Žalovaný popsal skutkový stav, ze kterého vycházel, specifikoval právní úpravu, kterou k rozhodnutí ve věci použil, vypořádal

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

se s námitkami žalobce a rozvedl úvahy, kterými byl veden při vydání žalobou napadeného rozhodnutí.

21. K žalobní námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu a rozporu napadeného rozhodnutí se zásadou materiální pravdy soud ve shodě s žalobcem uvádí, že pokud správní orgán hodlá zamítnout žádost z důvodu obcházení zákona účelovým uzavřením manželství, tíží jej v tomto směru důkazní břemeno. Správní orgán tedy musí prokázat úmysl žadatele obejít uzavřením sňatku zákon o pobytu cizinců a úmysl nevést společný manželský život. Občan EU a jeho rodinný příslušník přitom nemusí dokazovat opravdovost uzavřeného manželství a postačí, pokud doloží vznik manželství. Tím zásadně dochází ke vzniku nároku na pobytové oprávnění. V případě existence pochybností o tom, zda manželství bylo uzavřeno účelově, či nikoliv, má správní orgán povinnost rozhodnout *in favorem matrimonii*, tj. ve prospěch manželství (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40, bod 61, a ze dne 14. 12. 2020, č. j. 3 Azs 380/2019-53, bod 15 a zde citovanou judikaturu).
22. Podle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců „*cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana Evropské unie a sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, se krátkodobé vízum neudělí, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství (...).*“
23. Pokud jde o pojem účelově uzavřeného manželství, soud uvádí, že relevantní právní úprava obsažená v zákoně o pobytu cizinců vychází z práva Evropské unie, když zákon o pobytu cizinců provádí směrnici 2004/38/ES. Při posuzování účelovosti manželství je tedy třeba dbát toho, aby citované ustanovení § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců bylo vykládáno eurokonformně, přičemž je vhodné přihlížet i k právně nezávazným aktům orgánů Evropské unie (soft law) poskytujícím bližší interpretační rámec (srov. bod 28 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21, a tam citovanou judikaturu). V případě posuzování účelovosti sňatku se jedná především o rezoluci Rady ze dne 4. 12. 1997, 97/C 382/01, o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství (dále jen „rezoluce Rady 97/C 382/01“), sdělení Komise č. COM (2009) 313 final a sdělení Komise č. COM (2014) 604 final spolu s příručkou pro účelové sňatky, jež je jeho přílohou.
24. Při hodnocení účelovosti manželství tak lze vycházet z indikativních kritérií, která jsou stanovena shora uvedenými prameny evropského soft law. Podstatnými indiciemi svědčícími o účelovosti jsou podle čl. 2 rezoluce Rady 97/C 382/01 zejména skutečnosti, že „*není udržováno manželské soužití; chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů, důležitých osobních informací či informací o průběhu své schůzky; manželé nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu cizinců.*“ Prokazování účelovosti proto musí být nutně založeno na zjištění okolností provázejících seznámení obou snoubenců, jejich svatbu a následný život (srov. body 22 a 27 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43).
25. Za stěžejní soud rovněž považuje skutečnost, že pro závěr o účelovosti manželství postačuje, že zákon je obcházen a účelově jedná pouze ten z manželů, jež uzavřením sňatku získává povolení k trvalému pobytu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, č. j. 7 Azs 389/2018-33).

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

26. Soud shledal, že žalovaný postupoval řádně v souladu s výše zmiňovanými předpisy práva Evropské unie a judikaturou Nejvyššího správního soudu. Na str. 2 a 3 napadeného rozhodnutí uvedl žalovaný výčet předpisů práva Evropské unie, ze kterých vycházel, a následně se zabýval jednotlivými indikativními kritérii pro posouzení účelovosti manželství. Žalovaný shledal, že „nelze konstatovat, že by žadatel bez problémů získal právo pobytu sám, tj. bez existence vztahu k občanu EU. Jedná se o jedno z pozitivních kritérií, která, pokud jsou naplněna, poukazují na to, že zneužití práv je nepravděpodobné. Žadatel má středoškolské vzdělání, obor mechanik. Na tuniském oddacím listu je jeho povolání uvedeno kvalifikovaný dělník (mechanik). V roce 2023 neúspěšně žádal o krátkodobé schengenské vízum na ZÚ Tunis za účelem turistiky. Žadatel žije dle svých slov v rodinném domě, který patří jeho otci. Oficiálně nic nevlastní a žádný majetek nemá.“ Žalovaný dále konstatoval, že „žadatel ovšem nicméně předložil nájemní smlouvu na bydlení platnou na dva roky od 1. 1. 2024 do 1. 1. 2026, a to za nájemné ve výši 250 tuniských dinárů (TND). O tom ovšem manželka patrně nic neví. Žadatel dle svých slov pracuje v zemědělství jako farmář na statku. Sklízí olivy a chová kozy a ovce. Jeho rodině údajně patří pozemky, jejichž rozlohu ovšem nijak neupřesnil. Na důkaz svých tvrzení předložil žadatel potvrzení tuniského ministerstva vnitra ze dne 17. 04. 2024 o tom, že dle svého prohlášení žadatel provozuje zemědělskou aktivitu jako chovatel ovcí, k čemuž využívá pozemek o výměře 1 hektaru. V potvrzení se dále uvádí, že tento pozemek je (dle prohlášení žadatele) v jeho vlastnictví. ZÚ Tunis ovšem žadatel předložil smlouvu o pronájmu zemědělské půdy o výměře 1 hektar. Dle smlouvy mu půdu pronajala jistá tuniská občanka na pět let od 02. 01. 2024 do 02. 01. 2029, a to za roční nájemné ve výši 200 TDN, což v přepočtu činí cca 1500 Kč. Žadatel se tedy živí jako zemědělec a dle jeho vlastního tvrzení dosahuje jeho roční výdělek výše 70 - 80 tisíc TND, tedy přibližně 530 - 600 tisíc korun.“ Žalovaný dále konstatoval, že žádný z žalobcem předložených dokladů neprokazuje výši jeho příjmů, resp. ani jejich legální původ. Konkretizoval, že žalobce svoji finanční situaci doložil jednak dvěma údajnými výpisy ze svého bankovního účtu o jejichž věrohodnosti měl žalovaný pochybnosti, neboť jsou na nich uvedeny toliko konečné zůstatky, ale již ne počáteční, nejsou na hlavičkovém papíru, nejsou opatřeny razítkem banky a podpisem úředníka, vklady jsou zpravidla prováděny v hotovosti a u transakcí nejsou patrné jejich důvod ani původ. K žalobcem předloženému přiznání k dani z příjmu fyzických osob uvedl, že mohl přihlížet toliko k první straně, neboť ta jediná byla přeložena z arabského jazyka do jazyka francouzského, která však neobsahuje jakýkoliv údaj o vyměřené dani a tento dokument tak nedokazuje výši příjmu žalobce. Na překladu je navíc uveden v rubrice „Činnost“ francouzský výraz „rien“, tedy „nic“. Žalovaný dále uvedl, že „ze všeho výše zmíněného tak vyplývá závěr, že především žadatelova osobní socioekonomická situace ve spojení s obecnou migrační rizikovostí občanů Tuniska by v případě podání žádosti o standardní schengenské vízum či o jiný pobytový titul bez existence občana EU žadatelem zapříčinily, že žadatel by s největší pravděpodobností v těchto žádostech neuspěl. Tato okolnost sama o sobě nic nedokazuje, nicméně společně s ostatními okolnostmi dokládá, že žadatel mohl mít zájem na uzavření účelového sňatku s občankou EU, aby v postavení rodinného příslušníka občana vízum za výhodnějších a jednodušších podmínek získal. Tento závěr je podpořen skutečností, že žadatel v roce 2023 neúspěšně žádal o krátkodobé schengenské vízum na ZÚ Tunis.“
27. Nedůvěryhodnost výpovědí manželů dovedl žalovaný rovněž na základě nesouladu ve výpovědích manželů ohledně okolností jejich seznámení, přičemž se nejedná o rozpor, který by bylo snadné vysvětlit nedorozuměním či chybou v překladu. Manželka žalobce uvedla: „Jezdila jsem často do Tuniska, kde mám spoustu přátel a kontaktů. Jedním ze známých byl jeho bratránek A. který mi řekl, že má bratrance, že je to hodný pán a že by nás mohl seznámit. On mi zaslal přes Facebook žádost o přátelství a po nějaké době jsem ji přijala a začali jsme si psát. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.“

Komunikace začala v lednu v roce 2021. Poprvé jsme se viděli asi po pěti měsících psaní prostřednictvím Facebooku.” Žalobce však ohledně seznámení s manželkou sdělil: „Seznámili jsme se 1. května 2020 v hotelu Fiesta Beach na Džerbě, oba jsme tam pobývali jako turisté. Pracoval jsem v té době jako zemědělec v Gafse, nikoliv pro hotel. Manželka tehdy přijela na Džerbu společně se svojí českou kamarádkou H. Já jsem tam do hotelu přijel úplně sám, s manželkou jsme před seznámením v hotelu na sociálních sítích nebyli. Byl jsem to já, kdo udělal první krok. Začal jsem manželku pozorovat, pak jsem k ní přišel a na rovinu požádal o kontakt na Facebook.” K dlouhodobosti vztahu žalovaný v napadeném rozhodnutí dále uvedl, že dlouhodobost nelze měřit pouhým trváním od seznámení, ale vyžaduje i určitou intenzitu, které v daném případě rozhodně není dána. Pár se před svatbou viděl maximálně desetkrát, což potvrdil sám žalobce, a to v rámci krátkodobých dovolených manželky žalobce. Po svatbě pokračuje manželka žalobce v návštěvách Tuniska vždy po dvou až třech měsících na cca týden.

28. V napadeném rozhodnutí žalovaný taktéž konstatoval, že manželé dosud společnou domácnost nikdy nesdíleli. Společné pobyty v hotelech nelze považovat za vedení společné domácnosti. Dodal, že pár ani nevyužil možnosti žít v domě, ve kterém žalobce žije se svými rodiči. V této souvislosti poukázal na rozpory výpovědí manželů na dotaz týkající se přijetí manželky žalobce jeho rodinou. Manželka žalobce uvedla, že maminku a otce nezná, bylo jí řečeno, že je to bezpředmětné a že umí jen arabsky. Žalobce ovšem uvedl, že jeho rodiče mají s jeho manželkou normální vztah, všichni se milují, rodiče mají manželku moc rádi. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že manželé rovněž nepřijali vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek a dle cizozemského oddacího listu zvolili režim odděleného vlastnictví. Taktéž nelze konstatovat, že by manželství trvalo dlouho dobu, neboť v době podání žádosti o vízum trvalo rok a dva měsíce.
29. Připomněl, že manželé se neshodují ohledně svých osobních údajů a okolnostech jejich seznámení. Kupříkladu se neshodli ohledně okolností žádosti o ruku, kdy žalobce tvrdil, že to bylo prostřednictvím Messengeru během videohovoru. Manželka žalobce však uvedla, že k žádosti o ruku došlo na Džerbě v hotelu Fiesta Beach, kdy si žalobce na pokoji sedl vedle ní a požádal ji anglicky o ruku, dodatečně venku utrhl květinu a přinesl jí ji. Žalovaný dále poukázal i na neshody ohledně zasílání finančních prostředků, kdy manželka žalobce uvedla, že žalobci posílá určitou finanční podporu přes Western Union v částce maximálně 300 tuniských dinárů asi dvakrát za půl roku a žalobce si to vede jako půjčku. Žalobce však k dotazu, zda mu manželka posílá peníze prostřednictvím Western Union sdělil, že ne, ale jednou mu koupila letenku z Tuniska do Turecka, kde se společně setkali. Naopak sdělil, že on jí jednou nebo dvakrát poslal peníze přes Western Union, avšak manželka žalobce uvedla, že jí manžel finančně nepodporuje.
30. Za významnou považoval žalovaný skutečnost, že manželé nemají společný komunikační jazyk, který by jim umožňoval plnohodnotnou komunikaci. Uvedl, že společným komunikačním jazykem mezi manželi má být angličtina, kterou manželka žalobce ovládá. Žalobce mluví arabsky a francouzsky, ale má pouze základní znalost anglického jazyka. Rovněž se česky systematicky ani neučí. V rámci pohovoru měl žalobce o své manželce napsat deset nikoli holých vět v angličtině, ovšem jím napsané věty jsou krátké a především nesrozumitelné.
31. Žalovaný v napadeném rozhodnutí následně poukázal na skutečnost, že manželé nemají věrohodné společné plány do budoucna. Manželka žalobce uvedla, že nehodlá žít v Tunisku a pro žalobce předjedнала jazykový kurz. Dále zjišťovala možnosti jeho uplatnění po příjezdu do České republiky, kdy v úvahu přichází například práce automechanika Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

v dopravním podniku či sestavování nábytku. Žalobce však na dotaz týkající se jeho uplatnění uvedl, že neví a ke společným plánům do budoucna sdělil, že chce navštívit a objevit Českou republiku, zjistit podmínky pobytu a pak se rozhodne, kde bude bydlet. Rovněž sdělil, že se nejdříve musí podívat, kde žije jeho manželka, jaké jsou tam podmínky a teprve pak se rozhodne, zda tam zůstane nebo bude bydlet někde jinde. Žalovaný rovněž upozornil na skutečnost, že manželé nemají jasno ani v tom, jak se budou finančně podílet na chodu domácnosti. Žalobce k dotazu, jak se bude na chodu domácnosti podílet, odpověděl, že neví, musí to teprve zjistit. Manželka žalobce k tomuto dotazu však sdělila, že žalobce se bude podílet ve stejné výši jako ona. Jsou domluveni, že si pořídí jeden účet, kam budou posílat stejnou částku. Ze strany soudu lze konstatovat, že soud prostudoval výpovědi žalobce a jeho manželky, které byly provedeny souběžně na Velvyslanectví České republiky v Tunisu a u Policie ČR, KŘP Ústeckého kraje, Odbor cizinecké policie, oddělení pobytových agend v Ústí nad Labem, přičemž shledal, že žalovaný objektivně posoudil shody a rozpory ve výpovědích manželů, přičemž vycházel nejen z těchto výpovědí, nýbrž i ze shromážděných listinných důkazů. Žalovaný neměl žádné pochybnosti o tom, že se jedná o účelové manželství, proto se nemohla uplatnit žalobcem zmiňovaná zásada v pochybnostech rozhodnout ve prospěch manželství.

32. Soud podotýká, že skutečnost, že manželé nevedli společnou domácnost a žalobce nemá dostatek finanční prostředků, nebyla jediný důvodem pro zamítnutí žádosti žalobce. Žalovaný zejména přihlédl k zásadním rozporům ve výpovědích žalobce a jeho manželky a též zhodnotil vízovou historii žalobce.
33. Se závěrem žalovaného o účelovosti uzavření manželství se soud po zhodnocení zjištěných skutečností ztotožňuje. Žalobci se nepodařilo uvedený závěr zpochybnit tím, že rozpory ve výpovědích označil za marginální a neprokazující účelovost manželství. Soud podotýká, že nezpochybňuje, že se žalobce se svojí manželkou v řadě otázek shodl, což je pochopitelné, protože spolu udržovali určitý kontakt přes internet (sociální sítě), nicméně množství rozporů ve výpovědích manželů je značné, a týkají se zásadních skutečností, zvláště např. o okolnostech jejich seznámení, vztahu manželky žalobce s jeho rodiči, vzájemné finanční podpory a společných plánů do budoucna. Soud tak jen dodává, že s ohledem na zjištěné skutečnosti je zřejmé, že žalobce nemá zájem vést společný rodinný život, přičemž uzavření manželství bylo pouze nástrojem k získání práva volného pohybu a pobytu žalobce v zemích Evropské unie. Jedná se tedy o obcházení zákona o pobytu cizinců tím, že žalobce účelově uzavřel manželství s cílem získat vízum k pobytu na území. V podrobnostech soud odkazuje na argumentaci žalovaného v napadeném rozhodnutí.
34. Soud dále konstatuje, že výpovědi jak žalobce, tak jeho manželky, správní orgány hodnotily na základě celého řetězce událostí a zcela adekvátně vyhodnotily takový svazek jako účelově uzavřený. Napadená rozhodnutí ob stojí i ve vztahu k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40, z něhož vyplývá, že při posuzování účelovosti manželství je nutné prokázat kumulativně jak úmysl obcházet zákon o pobytu cizinců k získání pobytového oprávnění, tak i úmysl vést společný manželský život, popř. dále rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2013, č. j. 11 A 197/2010 – 41, kdy k prokázání obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu stačí dostatek informací nashromážděných správními orgány, ze kterých jednoznačně vyplývá, že manželství bylo uzavřeno účelově. K poukazu žalobce, že nebyla prokázána účelovost jím uváděných tvrzení, soud odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2020, č. j. 44 A 65/2019-19, dle kterého *„účelovost není možné již z povahy věci prokázat, i kdyby nějaké dokazování probíhalo. Účelovost tvrzení v konkrétním případě může toliko vyplývat z Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.*

určitého souhrnu skutkových okolností, které při použití pravidel logiky a pravděpodobnosti nasvědčují tomu, že se věci patrně mají jinak, než jak se navenek jeví.“

35. K žalobní námitce, že ze směrnice 2004/38/ES plyne povinnost členských států poskytnout rodinným příslušníkům občanů EU všechny prostředky, aby jim usnadnily získání nezbytných víz, soud uvádí, že směrnice v článku 5 odstavec 2 skutečně klade důraz na to, aby byl praktikován vstřícný přístup vůči rodinným příslušníkům občanů EU, což však nelze vykládat tak, že by taková vstřícnost měla být uplatňována i v případě zjištěného obcházení zákona o pobytu cizinců. Ostatně směrnice 2004/38/ES v článku 35 stanoví, že *„členské státy mohou přijmout potřebná opatření k odeprání, pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků.“* Je tudíž zřejmé, že samotná směrnice počítá s tím, že v případě účelových sňatků nemusí být vízum žadateli uděleno.
36. K žalobní námitce, že správní orgány se nezabývaly přiměřeností svých rozhodnutí ve vztahu k zásahu do soukromého a rodinného života žalobce a jeho manželky, soud uvádí, že existence rodinného života mezi manželi je pojmově spjata s existencí řádného a skutečně existujícího, nikoliv pouze formálně uzavřeného (účelového) manželského svazku. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 3. 2014, č. j. 10 Azs 9/2014-32 konstatoval, že *„neshledal důvodnou ani námitku porušení čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy, neboť ve správním řízení nebylo prokázáno, že by stěžovatel se svou manželkou svůj soukromý a rodinný život doopravdy uskutečňoval. Již sama existence účelového manželství totiž realizaci tohoto práva mezi manželi pojmově vylučuje.“* Soud v poměrech posuzované věci konstatuje, že ve správním řízení bylo prokázáno, že manželství mezi žalobcem a jeho manželkou bylo uzavřeno účelově, přičemž soukromý a rodinný život ve vztahu mezi manželi prakticky nebyl uskutečňován. Tudíž nemohla vzniknout žalobci ani jeho manželce újma na soukromém a rodinném životě. Velvyslanectví České republiky v Tunisu a žalovaný se za popsané situace při zjištěném účelovém manželství nemuseli explicitně zabývat přiměřeností svého rozhodnutí ve vztahu k soukromému a rodinnému životu žalobce a jeho manželky, jelikož přiměřenost rozhodnutí o neudělení víza byla s ohledem na zjištěné skutečnosti zjevná.
37. Soud rovněž nepřisvědčil, námitce žalobce, dle které bylo napadené rozhodnutí vydáno v rozporu se zákonem, neboť nebylo vydáno v zákonné lhůtě 14 dnů ode dne podání žádosti. Podle § 180e odst. 9 zákona o pobytu cizinců platí, že *„příslušný orgán písemně informuje cizince o výsledku nového posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, prohlášení krátkodobého víza za neplatné anebo zrušení jeho platnosti nebo důvodů odeprání vstupu na území ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení žádosti a o výsledku nového posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza nebo o výsledku nového posouzení důvodů v případě uvedeném v odstavci 6 větě první ve lhůtě do 60 dnů ode dne doručení žádosti.“* Z uvedeného je zřejmé, že lhůta pro vydání rozhodnutí v případě žalobce činila 60 dnů od podání žádosti nikoli 14 dnů, jak tvrdil žalobce. Předmětná námitka tedy není důvodná.
38. K podání žalobce ze dne 18. 9. 2025, v rámci něhož žalobce předložil soudu doklady (fotografie, smlouva o zájezdu) o několika společně strávených dovolených s manželkou v letošním roce a o vzájemné komunikaci ze srpna 2025 formou sms a audiohovorů, soud uvádí, že podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Z podání žalobce nebylo zřejmé, zda se jedná o důkazní návrhy, avšak z opatrnosti k nim soud takto přistupoval. Soud nepovažoval za potřebné provádět dokazování žalobcem zaslanými listinami či fotografiemi. Jedná se o materiály vzniklé a dokumentující skutkový stav až po Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný měl k dispozici obdobné materiály z dřívější doby týkající se vztahu mezi žalobcem a jeho manželkou a řádně je vyhodnotil. Nově předložené důkazy nemohou nic změnit na závěrech soudu o správnosti napadeného rozhodnutí.

39. Žalobu vyhodnotil soud v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
40. Současně soud v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 3. listopadu 2025

JUDr. Jiří Derfl v. r.
samosoudce